52252/P

DE FLUXU HÆMORRHOIDALI DISSERTATIO INAUGURALIS.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

JOSEPHUS TURNER,

BRITANNUS,

Ad diem 12. Junii, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M, DCC, LXXII.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

316861

https://archive.org/details/b30386457

Reverendo Viro,

EBENEZERO RADCLIFE,

Apud Walthamſtow, prope Londinum,

Evangelii Miniſtro:

Nec non et

JOANNI GREGORY, M. D.

In Academia Edinburgena,

Medicinae practicae Profeſſori,

Hocce Opuſculum, D. D. D.

JOSEPHUS TURNER.

For Mr Ligertwood
from his humble servant
Joseph Turner

To Mr Ligertwood
from his faithful
Servant Joseph Turner

DE

FLUXU HÆMORRHOIDALI,

DISSERTATIO INAUGURALIS.

INTER varia morborum genera, quibus vexatur humanum corpus, vix ullus eſt morbus qui animos medicorum in tam diverſas ſententias detorſerit quam fluxus haemorrhoidalis.

Si igitur in maxime oppoſitis opinionibus meipſum ab errore extricare nequeam, propter difficultatem in tantis tenebris obvolutam veritatem diſcernendi, veniam aliquam a candido judice me impetraturum ſpero.

Morbi Definitio. Sanguinis ex recto inteſtino, nullis tumoribus apparentibus, vel a tuberculis lividis circa anum, fluxus; lumborum dolore, ſenſu ponderis in podice, alvoque conſtipata, plerumque praegreſſis.

A Diag-

Diagnosis. Inter illum et dyſenteriam faciliima eſt diſtinctio; quoniam hanc febris, illum nunquam, vel ſaltem non neceſſario, comitatur; in hac alvus laxiſſima, in illo plerumque adſtrictiſſima; in una foecibus intermixtus eſt ſanguis, in altero poſt foeces effunditur.

Ab hepatirrhoea ſejungitur hic fluxus, nulla abdominalium viſcerum inflammatione praeceſſus, et rarius ſpeciem purulentam in excrementis oſtendens, pigroque ventre conjunctus; dum omnia in hepatirrhoea contraria ſe habent.

Historia Morbi. Aliquando ſine ullis praeeuntibus ſymptomatibus, niſi conſtipatione, exorditur hoc malum: Alias capitis gravitas vel dolor; vertigo; in diverſis abdominis partibus angores, nempe, ſecundum Junker, ventriculo, inteſtinis tenuibus et craſſis, hepate, meſenterio, hypochondriis, lumbis, et regione oſſis ſacri; extimarum partium cum levi horripilatione conſtrictio, vaſorumque in iis ſubſidentia; pulſus durior et conſtrictior; oris fauciumque ſiccitas; urina parca, et frequentius pallida; ſenſus ponderis in podice ad perinaeum ſe extendens; ventriculi imbecillitas; in imo ventre flatulentia; frequens ad meiendum et egerendam alvum ſtimulus cum muci excluſione; ſenioribus magiſ-

que

que imbecillis ani procidentia; in regione verſus pubem, in cervice veſicae urinariae, et ſecundum curſum urethrae, cruciatus; nonnunquam etiam, quaſi palus in recto infixus eſſet, ſubita perceptio: Omnia haec ſymptomata, vel pars tantum, majori vel gradu minori, ut gravior vel levior eſt morbus, ei ſe aſſociant vel praecedunt. Poſtquam excrementorum pars ſolummodo, vel omnia, dejiciuntur, plerumque ſtillat plenove rivo effluit ſanguis, intereaque pauliſper ſymptomata alia mitigantur; et cum in magna copia ſanguis effundatur, niſi retro proſpiciat, repentino alvum laxatam eſſe putet aegrotus. Hoc poteſt in cauſa eſſe quod morbus saepiſſime non obſervatur cum revera occurrat, et, uſu contractus longiore, curatu difficilior et forſitan non ſine damno. Haemorrhagia deſinente, tanquam aliquid in ano inhaeret, non ſemper vero, ſentitur, et, ut ſummas vires intenderet, ſed heu! non fauſto eventu ſtimulat: Omnis etenim niſus, qui ad removendum malum impenditur, e contrario tantum auget, et poſt vana conamina morbo aggravato cedere cogitur miſer.

Quantitas materiei evacuatae varia eſſe ſolet, et tempus quoque evacuationis varium. Nonnunquam ad libras aliquot, ſed rarius, extenditur, ~~non~~ ſaepe unciam unam vel duas non excedit:

Quandoque

Quandoque ad integrum menſem durat; quandoque annuo ſpatio, quandoque etiam menſtruo recurrit: Vix unquam vero exactas periodos, niſi in mulieribus quibus fluxus menſtruus ſupprimatur, et hoc minus ſaepe obſervat.

Ratio Symptomatum. In viſceribus abdominis dolores Stahliani oriri dicunt ex ſanguine in iis congeſto. Dubium mihi apparet autem annon omnia haec ſymptomata ſaepius ex alvo adſtricta, praecipue in hoc morbo praevalente, originem ducant. Notum eſt enim otioſos, qui ante alios haemorrhoidi ſunt obnoxii, etiamſi nunquam hanc ſunt experti, ſimilibus cruciatibus vexari. Aer in inteſtinis, per totum fere ambitum abdominis extenſis, incluſus, nimia diſtenſione ſpaſmos in his inducens, dolores, viſcerum ipſorum ſubjacentium affectiones ementientes, excitare poteſt. Veſicae urinariae affectus ex irritatione in partibus vicinis ſanguinem ad cervicem veſicae acceleranti, et inflammationem hoc modo ibi inducenti, forſan pendeat; et ſecundum urethrae curſum dolor defertur, propter continuationem membranae interioris veſicae per urethram, vel ad ſympathiam nervoſam inexplicabilem referendus eſt. Omnium aliorum ſymptomatum,

matum, aut ex plethora generali vel locali determinatione ratio eſt petenda.

Subjecti. Quae plerumque homines huic morbo obnoxios reddunt ſunt plethora alvique adſtrictio: Qui vitam ſedentariam trahunt, luxurioſiuſque vivunt, huic exponuntur. Haemorrhagiae in juventute ad hunc in ſenectute ducunt. Calculoſi, arthritici, hypochondriaci, et melancholici, mulieres utero gerentes, aut quibus fluxus menſtruus ab ulla cauſa impeditur, aut prorſus ceſſavit, eidem objiciuntur: Et in omni fere aetate, niſi infantia, in qua, teſtante De Haen, nunquam occurrit, ſi cauſis occaſionalibus ſubjiciantur, praecipue alvo diu conſtipatae, evenire ſolet.

Causæ remotæ sunt, imo, Quaecunque ſanguinis impetum ad rectum promovent, omnia ſtimulantia; in hac via foeces durae agant, aloe vel allium, quae ſingularem ad haemorrhoidem provocandam habent effectum; omnia cathartica vel enemata vehementiora; violentae abdominis concuſſiones, ſaltando, currendo, vel equitando; partus difficilis; calculoſae in veſica concretiones; cyſtirrhagia, iſchuria, vel diabetes; aut edendo aut bibendo intemperantia; ſubiti mentis motus, ut terror, vel furor repreſſus; prava indecenſque conſuetudo cloacae

longius

longius inſedendi, cui ſtudioſi ſaepiſſime ſunt dediti, exonerationem ventris etiam a literis ſeparare nolentes. Ill. De Haen arbitratur in hoc caſu fluxum deberi vapori a foecibus exhalanti aliquo modo ani ſphincterem relaxanti; ſed, ad nixum corporiſque poſitionem ſanguinem in has partes advocantes potius referendum eſſe, mea ſententia apparet.

2do, Quae ſanguinem nimis dilutum efficiunt; in hoc modo ſcorbutus vel alii morbi putridi agere poſſunt.

3tio, Quaecunque, circulationem ſanguinis per venas portarum difficiliorem reddentia, ut viſcera abdominalia ſchirroſa et tumefacta; vel internas venas haemorrhoidales comprimentia, ut calculus veſicae urinariae, uterus gravidus, et foeces durae; ſanguinem in parte congerunt, huic morbo occaſionem dent.

DE NATURA ET CAUSA PROXIMA FLUXUS HÆMORRHOIDALIS.

De haemorrhoidis natura duae ſunt opiniones. Ambae ~~mariſcas~~ tumores ſanguinem fundentes agnoſcunt; ſed de harum formatione valde diſcordant. Una,

quae

quae ab Hippocrate uſque ad haec tempora maxime praevaluit, non niſi venas varicoſas eſſe poſuit; altera, recentior, ſanguinem in telam celluloſam effuſum eas conſtituere, pro vero habuit. Nec deſunt facta ex anatomia deprompta in utramvis ſententiam ſuffragandam. Ad illam comprobandam Veſalius dedit exemplum cujuſdam hominis ex nigro arquato jecoriſque mira duritie defuncti, ſanguinis fluxu ex ano dum vivebat vexati, in quo venae portarum ramum ſub coli inteſtini fine et tota recti longitudine, meſenterio ductum, pollicem fere craſſum, et ſanguine turgentem, conterminis venae cavae ramis nihil prorſus immutatis, invenit.

Morgagnus quoque ait, "Quantum eae venae ſe expandant in viro quodam animadverti, bono corporis habitu et ad plenum accedente, quem vulnere ſub axilla mortuum Bononiae ſecui; huic extremum inteſtinum quod haemorrhoidibus obnoxium fuiſſe apparebat, cum eſſet intus varicoſis venarum nodis inaequale; majorem ex his perattente inſpiciens miratus ſum, cum ipſo, qui non modico alioquin diſtendebatur ſanguinis grumo, non niſi tenuiſſima ſanguifera vaſcula communicare, ut evidens eſſet aliquam perexilem venam in eam fuiſſe amplitudinem diſtentam."

Contra,

Contra, ad poſteriorem opinionem ſuffulciendam, Cl. Monro ſanguinem intra tumores effuſum, nullis venis varicoſis apparentibus, invenit; ideoque hanc effuſionem cauſam eſſe tumorum cenſet.

Sed, pace tantorum in medicina nominum, varicem vel effuſionem ſolummodo tales tumores componere mihi haud ſatis conſtat. Ne quicquid ſimile in aliis corporis partibus eſt videndum. In uno alterove caſu praeterea venae diſtenſae vel ſanguinis effuſi cavitas ſemper appareret; ſine dolore tactui cedere oportet ~~mariſcas~~ tumorem; aliter autem haec quam maxime eveniunt. Sic ratiocinatur Sauvageſius: “ Ex eo quod ſolitae (mariſcae nempe quo nomine hi tumores vel tuberculae gaudent) ſint ac rubrae, plurimi eas inter vaſorum hujuſce partis aneuriſmaticos aut varicoſos tumores recenſent, verum nulla in iis reſectis ſenſibilis obſervatur cavitas; immo compreſſae non magis cedant quam phlegmone, ſi ſint infarctae; adeoque in hanc ſententiam vix devenire poſſum.” Exempla ex anatome deſumpta, me judice, nihil probant. Sic vena varicoſa, Veſalio relata, non dicitur tumorem ex lateribus pendentem haemorrhoidali ſimilem componere; nam, per totam

recti

recti longitudinem, et partem coli, exporrecta eſt: Eundem igitur inter inteſtini tunicas, ut antea, tenere locum, non poſſumus non credere. Neque ſatis clare Morgagni exemplum huic ſententiae allucet; quum etenim multos nodos venarum varicoſarum meminit, una fuit tantum vena cujus cavitas aucta ejus attentionem advocavit: Et idcirco arbitrarer, quod, unam venam ampliatam inveniens, tumores, quos vocat nodos, ſimiliter varicoſas eſſe venas ſtatuit. Si autem ita res ſe habuiſſet, certe cavitatem notabilem in illis inveniſſet. Ad haec addendum, quod, ſi in fine venae varicoſae mariſcam exploraviſſet, hanc ipſam pro vena elongata habere poſſet. Sed, ut ſanguis congeſtus, vel vaſa in parte aliqua rupta, prior tumoribus inflammatoriis, haec excreſcentiis carnoſis, anſam praebeat; illic ubi venae adſunt diſtenſae, huic congeſtioni et ruptioni faventes, facilius intereſſe tales tumores crederemus.

Quod ad ſanguinis in telam celluloſam effuſionem hos tumores efformantem opponi poteſt, illam accidere poſt horum formationem haud incredibile, ut in aliis tumoribus nonnunquam eveniat. Quomodo aliter Sauvageſium eos ſine cavitate perſpexiſſe explicandum, niſi aperire eos antequam intra effuſus eſt ſanguis ponamus.

B Facilius

Facilius quoque in hanc ſententiam perducor, quoniam ſupra dicta effuſio in cadaveribus tantum a doctiſſimo praeceptore obſervata eſt, et hanc, ut in aliis morbis, prope mortem occurrere, haud veritati abſonum. Sanguinem tumorem eſſlare, poſteaque reſorberi, minime liquet. Ne dicam quod in hoc caſu cyſtidem ſanguis ſibi adſciſceretur, ex qua, ut lacteorum vaſorum obturi oporteat ora, reſorberi nequivit; effuſionis exempla, ex cadaverum diſſectione deſumpta, minime huic opinioni favent: Nam diu ante mortem haemorrhoidibus vexati ſunt ii quos cultro anatomico Praeceptor ill. exploravit, ideoque antea inhauriri debuit ſanguis.

Si admitteremus autem, vel varicem, vel ſanguinem in telam celluloſam effuſum, tales tumores conficere, excoriatione foecum vel alia cauſa hos laeſos, et ſanguinem fundentes, ſtatim ſemper omnino collabi oporteat, quod veritati minime quadrat. Anne ſunt mariſcae tumores phlegmonei generis ex laeſione vel aliis cauſis inflammationem inducentibus orti; aut ſarcomata, ex ruptis vaſis determinatione ſanguinis et materiei nutrititiae depoſitione elongatis, naſcentia? An priori opinioni ſuffragatur, quod nonnunquam ſuppurant, vel ſchirroſae et cancroſae deveniunt, et poſteriori, quod in aliis

aliis corporis partibus, praeſertim laxiore ſtructura gaudentibus, liberioribus et motui ſubjectis, poſt vulnera, vel vaſis ex haemorrhagia ruptis, excreſcentiae carnoſae saepiſſime efformantur; ut in naſo et utero, aeque ac inteſtinum rectum haemorrhagiis ſubjectis, frequenter accidit?

Annon ſola ſanguinis congeſtio vaſa dilatans et elongans, in quibuſdam caſibus, hos tumores conficit? An huic arridet, quod in multis non niſi dum nixu exoneretur alvus conſtipata vehementiore proſtant, poſteaque retrocedunt? Inteſtinum rectum ex ano prolapſum, quod ſaepiſſime haemorrhois ſequitur, varie contortum, multorum tuberculorum faciem oſtendit. Haec ſanguinis venoſi per contractionem ſphincteris remora, et ſanguinis arterioſi propter irritationem determinatione, magis conſpicua ut devenirent neceſſe eſt. Si vero diutius reductio inteſtini procraſtinetur, tumores revera ſuccedant inflammatorii, ſi cito reducatur inteſtinum, hi cito ſubſidunt.

An hae omnes tumorum haemorrhoidalium ſunt ſpecies? In multa caligine obvolvitur horum natura, et inveſtigatio accuratior quam, quae adhuc in uſu fuit, ad eam explanandam requiritur. Aliquid tamen de hac re, quum fluxui haemorrhoidali connectatur, neceſſarium dicere

cere duximus. Sed, quidquid horum tumorum naturave ſit vel cauſa, perſuaſiſſimum mihi eſt, ſaepiſſime ſanguinem ex vaſis haemorrhoidalibus ſine eorum interventione effundi, quod aliis de hoc morbo ſcriptoribus non admittitur; ſolam enim diverſitatem inter haemorrhoidem incruentam et cruentam, tumores in uno caſu ſanguinem effundere, non in altero, dicunt. Sed quae in alteram ſententiam me inclinant, ſunt ſequentia.

1mo, Exempla haemorrhagiarum in aliis corporis partibus, in quibus nullis ſimilibus intervenientibus tumoribus evacuatur ſanguis.

2do, Hujus cum aliis ſanguinis fluxibus alternatio, quae ab iiſdem cauſis pendere oſtendit.

3tio, Saepe ſine ullis ſymptomatibus praecuntibus, et abſque dolore, ejicitur ſanguis, quod vix accidiſſet, ſi ulli tumores in recto extitiſſent.

4to, Cauſae occaſionales, quarum pleraeque agere videntur vim arteriarum augendo et ſanguinem in has partes advocando, haemorrhagiam ſine tumoribus excitare ſufficiunt.

Anne arterioſus vel venosus profluit sanguis in fluxu hæmorrhoidali? Ex phyſiologia diſcimus, quod, in aetate juniori, arteriae

facilius

facilius quam venae comitantes diſtenduntur; aetate progrediente, compactiores et firmiores deveniunt arteriarum tunicae, dum venarum non in eadem ratione roborantur; ideoque, in certo vitae ſtadio, utrarumque robur aequivalebit, et in aetate provectiore illarum vis harum firmitati praepollebit. Abhinc inter plethoram venoſam et arterioſam diſtinctio; haec in juvenibus, illa in ſenioribus, occurrens. Quapropter, facile intelligimus, cur in venae portarum ſyſtema, per quod tardior eſt circulatio quam in aliis corporis partibus, ſanguinis congeſtiones ſenibus acciderent. Plerique igitur refluentem ſanguinem ex venis haemorrhoidalibus effundi crediderunt. Praeterea autem, quod hoc legibus circulationis conſtantiſſimis, quibus verſus cor per venas determinatur ſanguis, opponit; ſi modo ex diſtenſione rumpebatur vena, arterioſum ſanguinem, qui venoſam columnam antea urgere ſuffecit, certe ibi ruere quo data eſt porta, ideoque evacuari oportet. Non ſemper vero ex plethora venae portarum generali pendet hic fluxus: Saepiſſime enim tantummodo a locali affectu inteſtini ipſius procedit, ut alvo conſtipata, vel aliis cauſis quae, venas haemorrhoidales vel ramos ejus prementes, in his locis ſanguinem congerunt, aut nixum egerendi

gerendi alvum fortiorem cientes, ad rectum ſanguinem provocant. In hoc, ut in priore caſu, ſanguis arterioſus effundi nobis videtur. Nemo inficias ibit, hoc evenire cum fluxus ex aucto arteriarum in partem impetu dependet: Cum autem ex congeſtione venoſa in loco naſcatur, nulla ruptura, vel in extremitatibus venularum et arteriarum conjunctis, vel in venulis ipſis, accideret, ni ſanguinis ex arteriis influxus ſanguini in venis contrairet; ruptiſque vaſis ex arteriolis majore vi quam a venulis retrogrado motu irruere ſanguinem, ut illae vi muſculari, hae nulla, pollent, neceſſe eſt. Ob cauſam eandem, cum ab excoriatione foecum ſolummodo oriatur, et tum arteriolas aeque ac venulas ſauciari oportet, arterioſus ſanguis dejicietur. Haemorrhoidalis fluxus ex locali affectu ortus, praeſertim ſi frequenter recurrit, plethoram etiam generalem in junioribus ſyſtematis arterioſi inducat, quae haemorrhagiae arteriarum activae fundamentum jaciat.

An unquam plethora arterioſa vel diatheſis phlogiſtica haemorrhoidalem fluxum excitant, cum nulla ſanguinis evacuatio ex cauſis inteſtino ipſo applicatis praeceſſerint? Hanc quaeſtionem determinare non ſufficiunt vires, ut alvi adſtrictio, quae hunc fluxum movere valet, his corporis

poris temperamentis plerumque ſociatur. Quomodocunque haec ſe habeant, ſanguis arterioſus, potius quam venoſus, in hoc fluxu evacuari diceremus.

Supra dictis rite perpenſis, cauſa hujus morbi efficiens in vaſis, nimia diſtenſione ſanguinis in recto inteſtino congeſti, aut ab impedito verſum cor motu, vi cordis arteriarumque eadem manente, aut ab impetu ſanguinis per arterias ſubito aucto, progreſſum ſanguinis per venas naturaliter tardiorem in eodem gradu accelerare non valente, aut ab his duobus conjunctis, diſruptis; vel ab inteſtini ipſius vel tumorum haemorrhoidalium excoriatione, petenda eſt. A fluidorum acrimonia vaſa corrodente, aut ex *Diapedeſe* vel *Anaſtomoſe*, rariſſime, ſi unquam, evenit.

AN SALUTARIS EST FLUXUS HÆMORRHOIDALIS?

Ad hanc quaeſtionem determinandam, quae utilia ei adſcribuntur primum, et poſtea mala ab eodem provenientia, enumerabo.

1. Summa in diminuendo plethoram ei addicitur utilitas. Certe omnis ſanguinis evacuatio hanc pro tempore amovet, ſed tantum eſt pro tempore.

Ex

Ex lege etenim naturae, fluida qua noſtra renovantur diſperſa, cito eadem renaſcetur: Utque ex laxitate per depletionem inducta vaſa majorem patiantur diſtenſionem, novaque ex chylo ſemper ſit ſanguinis acceſſio; pars ſanguinis, quae in naturali ſtatu per varios ductus e rubris vaſis exiit, donec haec ulterius diſtenſionem ſinunt, per illas arctiſſimas vias trajicere vix credendum; ita plethora magnopere augebitur. Et, ſanguine amiſſo intra datum tempus renovato, neceſſe eſt quoque ut in eodem tempore fluxus ſuperveniat, vel ut periodice recurrat. Verum enimvero hoc rariſſime evenit. Valde abnormis minimeque plethorae reſpondet. Abſente ulla vaſorum turgeſcentia accidit, et, cum adſit haec, iis etiam, qui fluxum antea paſſi ſunt, non ſemper ſupervenit. Cur praeterea haemorrhoidi ad amovendam plethoram ſubnitamur, etiamſi quam maxime ſublevaret? An nullum incommodum habet? Cur unum morbum alio mederi arceſſeremus, cum alia auxilia et potentiora, neque iiſdem malis ſtipata, in promptu ſunt? Ad plethoram etiam praecavendam, laudibus effertur fluxus haemorrhoidalis. Sic "incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdin," cum ex ambobus forſitan evadere liceret. In hoc caſu autem, ut ita dicam, ex

Scylla

Scylla in Charybdin repercutitur. Nam, nulla licet plethora primae ſanguinis evacuationi anteierit, ex ſupra dictis manifeſtum eſt, hunc ſtatum a fluxu ipſo proventurum.

2. Maniacis, * melancholicis, iſchiaticis, hypochondriacis, et arthriticis, ſaluberrime accidere dicitur. Neque negaverim, quoad plethoram diminuat vel diatheſin phlogiſticam arceat, aliquid allevamenti in his caſibus et nonnunquam morbi ſolutionem afferre. Luce autem meridiana clarius apparet, quod, quicquid boni pro tempore afferat, plethoram poſtea augendo hos morbos in pejus rapiet. Multa nihilominus exempla ejus in iis morbis utilitatis, quae ab auctoribus relata colligo, potius contrarium oſtendunt. Quoniam illa mala ex haemorrhoide ſuppreſſa oborta ſunt, hanc ab illis cuſtodire corpus aiunt. Quo nil fallacius. Si ſuppreſſio hujus evacuationis tales effectus excitare queat, fluxus ipſe certe illis quoque diſponit. Nam, ſi nunquam accidiſſet, nunquam ſuppreſſus eſſet, nec illi morbi ex ſuppreſſione ſuperveniſſent. Verno tempore ſanguinem per multos annos amittere, ſaniſſimus etiam, aſſuetus, ſi uno Vere neglexerit, plethora indeque ortis malis corripitur. Pro medela illorum, an cauſa in hoc

C caſu;

* Vide Hoffman de ſalubritate fluxus haemor. vol. vi.

caſu venaeſectio eſt conſideranda? Certe pro cauſa; neque minus haemorrhoidalis fluxus morborum ex ſuppreſſione ejus orientium eſt agnoſcendus.

3. Hippocrates notavit *, quod "Haemorrhoidibus laborantes, neque pleuritide, neque peripneumonia, neque furunculis, afficiuntur, forſan quoque neque lepra," &c. Bene additur huic poſtremae forſan, et ſi his verbis ſignificari vult, quod illi, qui de fluxus haemorrhoidalis ſalubritate tractantes ejus auctoritati appellavere, intelligunt, aeque bene mea ſententia omnibus ſubjungeretur. Facile crederem equidem his, vel ſaltem duobus prioribus, dum fluit a vaſis haemorrhoidalibus ſanguis, vacare corpus: Cum vix quicquid tales morbos ſuſcitare valeat, quod non eodem tempore haemorrhoidem quoque ſiſteret. Non itaque, ut illi ne ingruant, obſtat haec evacuatio. Annon aeque cauſis occaſionalibus illorum morborum ii, qui hac laborant, ſunt obnoxii; immo non magis, omni ſanguinis evacuatione ſummam irritabilitatem inducente, exponuntur? Poſtea dicit medicinae Pater, "Intempeſtive ſanati frequenter talibus morbis facile corripiuntur."

* Pop. lib. vi. ſect. iii. circa finem.

"untur." Has voces ſenſum quem ex praecedentibus extrahere voluerunt fluxus haemorrhoidalis fautores confirmare putant. ουτως οθρια tamen ſubnectit divinus ſenex. At illi dicant per ουτως intelligendum eſſe, non quod in ſeipſo perniciosus eſt fluxus, ſed tantum quoad intempeſtive curatur. Faxis autem, hanc fuiſſe ſententiam Hippocratis, fluxum haemorrhoidalem ab illis morbis cuſtodire corpus, quoniam ſuppreſſo illi morbi ſuperveniſſent. Hujuſmodi argumentationis, ex ſectione praegreſſa, apparet futilitas atque levitas. Certe noxius eſt fluxus, qui tam facile a cauſis occaſionalibus, quibus nos obviam ire nequimus, ſuppreſſus, tam gravibus malis occaſionem dat.

4. Nephriticis * et calculoſis ſuppetias affert haematuriamque tollit, teſtantibus Hippocrate et aliis. Nephritidem haemorrhoide ſolutam, quae nulla phlebotomia, nulla purgatione, potuit levari, meminit Hollerius ; et bene notum eſt, omnes haemorrhagias in morbis inflammatoriis magnum allevamentum aegro afferre ; ſed, quicquid commodi ab his in praeſens derivetur, non ſunt mor-

borum

* Vid. Hoff. ſect. 9. et 10. de uſu fluxus haemorrhoidalis, vol. 6.

borum praecavendorum cauſa promovendae; nam potius ad eoſdem plethoram augendo diſponent; quod aeque de haemorrhoide verum eſt.

In calculo, plerumque alvo adſtricta conjuncto, ſua mole venas premente et nervos irritante, ad vaſa haemorrhoidalia novo impetu ruit ſanguis, et in iis accumulatur: Recto antea foecibus diſtento, et ſanguine nunc turgido, difficilior redditur omnis ad exonerandam alvum conatus, maximeque aggravatur dolor: Nec mirum, cum tanta fuiſſet irritatio et inflammatio, ſi, poſt evacuatas foeces, ſanguis effluens aegro maxime ſublevaret. Quandoquidem vero calculus chronicus eſt morbus, in omni recurrente paroxyſmo rurſum opus erit fluxu, et ſic duobus pro uno gravabitur aeger malis. Cum vero in hoc caſu plerumque venter durus ſit, nonne eadem doloris remiſſio catharticis et enematibus lenibus aeque facile obtinetur?

De ſanguinis mictu aſſentior equidem, unam haemorrhagiam alteri, at praeſertim vicinae, ſaepe ſupplere: Cumque haemorrhoidi deſinenti haematuria superveniſſet, tunc illam recurrere melius foret; quoniam evacuatio cui aſſuetus eſt homo commodius ferri poteſt, ſed vix aliter.

5. San-

5. Sanguinis proſluvium ex vaſis haemorrhoidalibus hydropem et tabem praecavet, inquit Hofmannus. Quas vero rationes pro hoc judicio proponit? Omnes quas video ex his morbis a ſuppreſſione ejus ortis petuntur: "Haemorrhoide "ſanata, ſi diutius antea perſtiterit, niſi una ſer-"vata fuerit, periculum ne hydrops vel tabes ſu-"pervenerit," ait Hippocrates, Sect. vi. Aph. xii. Hydropem ab obſtructione haemorrhoidum productam fuiſſe, auctor eſt Joh. Rhodius, cent. 3. obſ. 5. item Frider. Loſſius, lib. 3. obſ. med. 26. Quod ad phthiſin attinet, refert Amatus Luſitanus, cent. 5. curat. 3. quibuſdam huic evacuationi aſſuetis ſanguinem ſine tuſſe per os ſubſiluiſſe, haemorrhoidibus apertis deſiiſſe. Riedlinus, obſ. med. 360. haemoptyſin, ulcus in collo, veſicae tabem, mictionem cruentam, et denique mortem, ex haemorrhoidum ſuppreſſione. Galenus quoque, cap. vi. de venaeſectione, adverſus Eriſaſtratum mentionem facit haemoptyſeos et intercoſtalium inflammationem propter hunc fluxum ceſſantem. Abſit factis jamjam enumeratis contradicere; nego tamen haec fluxus haemorrhoidalis utilitatem demonſtrare. Quomodo hydropem praecavere potuerit, admiror equidem: Nam certe omnis ſanguinis evacuatio, et haec,

non

non aliis minus, fluidorum ſeroſitatem, ſolidorum laxitatem, et hinc ſeroſas, vim abſorptionis ſuperantes, inducit effuſiones. Idcirco ad hydropem directe et ducit, eodemque tempore praecavet haemorrhois. Quo nil abſurdius. Cum vero haemorrhoidi prohibitae ſupervenerit hydrops, hujus etiam, ut aliorum morborum ex hoc fonte occurrentium, cauſam praediſponentem dici oportet hunc fluxum. Similiter ſanguinis ſputum, ex hoc profluvio obſtructo oboriens, a fluxu ipſo quadantenus pendere diceremus. Et cui, haemorrhoidibus apertis, deſiit ſanguinis ſputum, antea evacuationi haemorrhoidali illum aſſuetum fuiſſe invenimus; quapropter non poſſum quin credam hanc ſuppreſſam illis occaſionem dediſſe. Qui igitur illud ſputum in poſterum praecavere poteſt haec evacuatio, niſi ejus ſuppreſſio quoque, quod impoſſibile, praeveniatur? Aliud eſt morbum in praeſens removere, aliud in poſterum praecavere. Sed hoc tantum eſt prioris exemplum, cumque ex fluxu repreſſo proveniſſet. Pari ratione contra arthritidem cuſtodire diceremus intemperantiam: Quoniam ſubita abſtinentia in iis qui lauta vita uſi ſunt eam inducit, cumque ex hac cauſa oritur podagra, generoſior diaeta paroxyſmum breviorem et mitiorem reddit.

6. Hunc

6. Hunc fluxum valetudini ſenum inſervire et ad longaevitatem ducere, quando ſerius ſubit, ponit Junker. Non equidem intelligo quo modo ſenum valetudini conferat, nec ipſe oſtendit. Annon, quandoquidem ſenilis eſt affectus, pro cauſa ſenii, quae pro effectu potius eſt agnoſcenda, hanc evacuationem habuit?

Incommoda hujus fluxus multa variaque ſunt. Praeterea enim, quod maximus dolor comitatur, ſi in magna copia fluat ſanguis, ſummam debilitatem et ſyncopen inducat; in hydrope, cachexia, et denique lenta hectica, terminet, et, ſi quando uſu confirmatus ſupprimatur, quod ſaepiſſime accidit, omnibus plethorae ſuccedentibus morbis anſam praebeat. Cullenus praeceptor inter ſexageſimum et ſeptuageſimum annum fere ſemper ſiſtere, et tunc non raro paralyſin vel apoplexiam inducere, obſervat. Et, in mea opinione, omnia mala quae ex ſuppreſſione ejus oriuntur, ſi a ſyſtematis neceſſitate non provenerint (quod, de novem ex decem haemorrhoidis caſibus, ex foecibus in alvo diu retentis originem ducentibus, verum) fluxum ipſum, quod antea oſtenſum, pro cauſa diſponenti agnoſcunt. In hoc loco forſitan memoratu dignum eſt, quod mariſcae vel tuber-

cula

cula ſanguinem effundentia, quibus igitur cum hoc fluxu nexus eſt fere inſeparabilis, ſchirroſa vel cancroſa deveniant, aut ſuppurantia in fiſtulas ani abeant.

Ex ſupra memoratis ſatis evidenter apparet, utilitatem hujus evacuationis laudes quibus effertur minime mereri, pleriſque exemplis, ſalubritatem ejus oſtendere putatis, plane repugnantibus: Et, etiamſi in quibuſdam morbis alleviationem ſymptomatum afferat, tamen non modo non ab iis corpus in poſterum cuſtodit, at potius iiſdem magis obnoxium reddit; ideoque alio modo iis praevenire nequimus, quam hic fluxus ne occurrat cavendo. Quando igitur non ex alio corporis malo affectu, ſed ex cauſis accidentalibus in inteſtino ipſo poſitis, ut plerumque oriatur; et etiam cum ex aliis morbis dependeat, ſi aliter plethora praecaveri poſſit, nulla mala ſuppreſſioni ejus imminentia video. Omnes enim corporis mali affectus, huic fluxui arte cohibito ſuccedentes, ex uſu aſtringentium liberiori plethora non aliter refraenata provenire veriſimile eſt.

METHO-

METHODUS MEDENDI.

Quoniam fluxum praeſentem compeſcere in pleriſque caſibus impoſſibile, et in multis pernicioſum, ad repetitionem hujus praeveniendi rationem tantum me ipſum accingam.

In hanc finem duae praecipue indicationes ſeſe offerunt.

1mo, Plethora cum adſit removenda, et in poſterum praecavenda.

2do, Omnia quae rectum inteſtinum irritant, et ſanguinem in hanc partem advocant, ſunt evitanda.

Primae indicationi inſerviunt: 1mo, Venaeſectio; vix autem uſurpanda, niſi ſigna morbi inſtantis adſint in robuſtis et diatheſi phlogiſtica gaudentibus; quoniam ad hanc ipſam vaſorum plenitudinem quam maxime confert.

2do, Diaeta vegetabilium et lactis iis qui antea carne victitavere.

3tio, Exercitium. Hoc agit ſecretiones augendo, copiam igitur circulantis ſanguinis minuendo, et tonum ſyſtematis totius firmando, quo minus diſtenſione cedunt vaſa. Equitatio non aeque prodeſt, mea ſententia, ut ambulatio: Cum illa ſanguinem, ex concuſſione, et corporis poſitione arteriam femoralem comprimente, ad par-

tes affectas advocat, et in multis alvum duram reddit, et ſaepe morbo occaſionem dat: In vehiculo geſtatio, quibus ſaepe recurrit morbus, mea opinione, huic eſt anteponenda. Sed quae ab omnibus exercitii generibus praeripiunt palmam ſunt ea quae extremitates ſuperiores, ſi non violentius, exercent, ut ſanguinem in has partes derivent, et ad rectum determinationem praevertant. Morbo autem inſtante, omne exercitationis genus fugiendum, et recumbens corporis poſitio eſt praeſcribenda.

II. Indicationi convenit, cauſas occaſionales vel praeſentes amovere, vel ut ne occurrant providere.

Ut alvi conſtipatio horum ſint praecipua, ante omnia haec noſtram meretur attentionem. Huic obviam ire cathartica leniſſima, ut manna, ſulphur, cremor tartaris, oleum reſini, nonnullis oleum amygdalorum in magna copia utuntur. Duo remedia proſtrema, praeſertim oleum commune minus convenientia. [redacted] videtur, ut cruditates in ventriculo excitare poſſint. Si magna ſit adſtrictio, et ad exonerandam alvum ſit ſtimulus, magiſque ſi mariſcis laborat aeger, mitia enemata olei lactiſve ſunt danda. Sed, prae omnibus, id victus genus quod ventrem ſolutum tenet adhibendum:

bendum: Quandoquidem leniora purgantia diu uſurpata non votis reſpondent, niſi in doſibus majoribus exhibeantur quam impune ferre queat ventriculus. Cibus qui ad hanc intentionem quadrat, et eodem tempore plethoram arcet, ſunt fructus maturi, et radices foliaque vegetabilium ſuccoſa. Non parvi eſt momenti, quodque a pleriſque auctoribus praetermiſſum fuit, ut copia cibi ſatis ampla ſumatur: Cum defectum hujus ſupplere conatur natura, eandem nutrimenti quantitatem quae ex majore ſolita fuit extrahendo, ad longiorem aſſimilationem eum diutius retineri neceſſe eſt, et, parte fluidiori abſorpta, conſtipationem pertinaciſſimam exinde provenire oportet. Morgagnus hujuſce rei dedit exemplum in homine, qui alvum per ſex dies ſumma abſtinentia habuit clauſam, cuique, hoc tempore elapſo, ventrem ſumma dolore et labore exoneranti haemorrhois ſuperveniebat. Ex ſupra dictis manifeſtum eſt, cur diaeta minus nutriens quam qua antea uſus eſt aliquis, alvum ejus ſolutam reddit: Cum majorem hujus copiam ſumere impellatur, ut debita materei nutritiae proportio adſciſcatur, inteſtina hoc modo ſatis diſtenta ad contractionem exſtimulantur, et detrudatur quod nutritioni inaptum, ut alimentum e novo ingeratur.

ratur. Ingeſta vero ſatis diluenda ſunt, aliter tardius concoquuntur, et in primis viis morantia alvum occludunt.

Cum mariſcae hujus fluxus fundamentum jaceant, ope manus chirurgicae ſunt nonnunquam extirpandae.

Anne aſtringentia vel opiata in auxilium ſunt vocanda? Rarius vel nunquam, niſi maximum ſit profluvium, et parciſſime ſunt utenda.

F I N I S.

MED. CHIR. SOC.
ABERDEEN.